

Forbundets vedtekter

Normalvedtekter
for fagforeningene

Vedtekter

Forbundets vedtekter
Normalvedtekter for fagforeningene
Vedtatt av Landsmøtet 2024

Forbundets vedtekter

Normalvedtekter for fagforeningene

Vedtatt av Landsmøtet 2024

Innhold

Vedtekter for forbundet

§ 1	Forbundets virkeområde	4
§ 2	Formål	4
§ 3	Medlemskap	6
§ 4	HK-klubben og tillitsvalgte	8
§ 5	Forbundets organer, administrasjon og oppbygging	9
§ 6	Landsmøtet	10
§ 7	Landsmøtets myndighetsområde	12
§ 8	Ekstraordinært landsmøte	14
§ 9	Representantskapet	15
§ 10	Representantskapets myndighetsområde	16
§ 11	Forbundsstyret	17
§ 12	Forbundsstyrets myndighetsområde	18
§ 13	Forbundsstyrets arbeidsutvalg	20
§ 14	Arbeidsutvalgets myndighetsområde	21
§ 15	Regionorganisasjonen	22
§ 16	Hovedkontor, firmategning og forvaltning	24
§ 17	Revisjon og kontroll	25
§ 18	Kontrollkomitéen	26
§ 19	Tariffkrav og tariffrevisjoner	27
§ 20	Avstemning over tarifforslag	27
§ 21	Arbeidsstans	28
§ 22	Stønad under arbeidsstans	29
§ 23	Særorganisasjoner etc.	29
§ 24	Kontingent og forsikringsandel	29
§ 25	Innbetaling av kontingent og forsikringsandel	31
§ 26	Fritak for kontingent og forsikringsandel	31
§ 27	Overflytting av medlemskap	33
§ 28	Medlemmer fra utenlandske forbund	33
§ 29	Medlemsforhold ved opphold i utlandet	33
§ 30	Streikefond	34
§ 31	Uravstemning over forslag som ikke gjelder tarifforslag	34

§ 32	Utelukking av fagforeninger og enkeltmedlemmer	35
§ 33	Utmelding og oppløsning av fagforening	35
§ 34	Suspensjon av landsmøtevalgte	36
§ 35	Forskjellige bestemmelser	36
§ 36	Avgjørelse av tvister	36
§ 37	Oppløsning	37
§ 38	Ikrafttreden	37

Normalvedtekter for fagforeningene

§ 1	Oppgaver	38
§ 2	Medlemskap	39
§ 3	Innmelding	40
§ 4	Medlemskontingent	40
§ 5	Årsmøte og medlemsmøter	40
§ 6	Styret	42
§ 7	Ungdomsutvalg	43
§ 8	Stedsutvalg	44
§ 9	Kontrollkomite og revisjon	44
§ 10	Tariffkrav, tariffrevisjoner, plassoppsigelser	45
§ 11	Avstemningsregler	45
§ 12	Arbeidsstans	46
§ 13	Fagforeningens plikter overfor forbundet og Landsorganisasjonen	47
§ 14	Utelukking av medlemmer	47
§ 15	Suspensjon fra tillitsverv	48
§ 16	Utmelding og oppløsning av fagforeningen	49
§ 17	Tolkning av disse vedtekter	50
§ 18	Særvedtekter	50
§ 19	Ikrafttreden	50

Vedtekter for forbundet

§ 1 Forbundets virkeområde

Handel og Kontor i Norge, tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge, er en landsomfattende sammenslutning av fagforeninger og medlemmer innenfor handels-, industri-, håndverk-, bank-, forsikrings- samt annen kontor- og servicevirksomhet.

§ 2 Formål

Forbundet har til formål:

1. Å organisere lønnstakere og personer under utdanning/ arbeids-
trening innenfor forbundets virkeområde og å opprette fagfore-
ninger (foreninger) av forbundet for disse.
2. Å påse at de tilsluttede fagforeninger blir ledet etter felles retnings-
linjer. Forbundet skal gjennom gjensidig solidarisk samarbeid mel-
lom fagforeningene skape enhet og kraft i arbeidet. For å fremme
og samordne medlemmenes organisasjonsmessige, yrkesmessige,
økonomiske, sosiale og kulturelle interesser, skal forbundet:
  - a. Basere vårt virke på solidaritet og likeverd mellom alle mennesker.
  - b. Arbeide for at medlemmene får medbestemmelsesrett over sine
lønns- og arbeidsvilkår og få disse sikret ved tariffavtaler.
  - c. Arbeide for utvidelse av alle medlemmers reelle demokratiske
innflytelse på arbeidsplassen.
  - d. Arbeide for at yrkenes interesser blir ivaretatt og at fordelene
som kan oppnås ved rasjonaliseringstiltak og teknisk utvikling
kommer de ansatte til gode.

- e. Arbeide for at lønnstakernes interesser blir ivaretatt gjennom ansettelsesvern og kollektiv styring av arbeids- og åpningstider.
  - f. Arbeide for reformer i lovgivningen som trykker lønnstakernes økonomiske og sosiale forhold.
  - g. Arbeide for styrking av yrkesopplæring og etter- og videreutdanning inkludert lov- og avtalefesting av slike rettigheter samt yte økonomisk støtte til utdanning for forbundets medlemmer.
  - h. Støtte medlemmene under godkjent arbeidsnedlegging samt yte rettshjelp i faglige tvister. Yte rettshjelp ved oppsigelse og andre tvistesaker i arbeidsforholdet etter vurdering og forhåndstilsagn.
  - i. Yte medlemmene stønad under karensdagene ved oppsigelse/ permittering.
  - j. Arbeide for å tilrettelegge og gjennomføre tiltak som gir medlemmene økonomiske besparelser og fordeler. Disse bør være bærekraftige.
3. Arbeide for å etablere organisert samarbeid med øvrige LO-organisasjoner på den enkelte bedrift samt bidra til å videreutvikle dette.
  4. Opprettholde og forsterke det internasjonale samarbeid og arbeide aktivt for fred, avspenning og nedrustning.
  5. Arbeide for en samfunnsutvikling som setter mennesker, miljø og klima i sentrum.
  6. Være en fri og uavhengig fagbevegelse, men ha et faglig/politisk samarbeid med de partier det er naturlig å samarbeide med.
  7. Arbeide for likestilling og likeverd for alle.

8. Handel og Kontor i Norge skal i alle ledd i organisasjonen, der det er mulig, benytte seg av virksomheter med tariffavtale.

§ 3 Medlemskap

A. OPPTAK AV MEDLEMMER

1. Alle lønnstakere som har arbeid og personer under utdanning i det virkeområdet som er bestemt i § 1, og som aksepterer forbundets- og Landsorganisasjonens vedtekter, kan opptas som medlemmer av forbundets fagforeninger. Det samme gjelder arbeidsledige som er jobbsøkende innenfor forbundets virkeområde og enkeltpersonforetak uten egne ansatte. Arbeidslediges medlemsrettigheter reguleres av representantskapet.
2. Unntak herfra er:
  - a. Personer som står tilsluttet, representerer eller åpent støtter et politisk parti, organisasjon eller nettverk som har nazistisk, fascistisk og eller rasistisk program eller formål.
  - b. De som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans, eller er ekskludert av fagforbund tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge. Disse kan ikke bli opptatt som medlemmer uten etter særskilt vedtak av forbundsstyret.
3. Med de unntak som er nevnt nedenfor kan en bare bli medlem gjennom en fagforening innen forbundet.
4. Som hovedregel skal medlemmene stå tilsluttet den fagforening på det sted hvor arbeidsplassen ligger, såfremt det finnes en slik fagforening. Dette skal likevel ikke være til hinder for at medlemmet kan delta aktivt i den fagforening hvor medlemmets bosted ligger såfremt de impliserte fagforeninger blir enige.

5. Funksjonærer i overordnede stillinger av en slik art at det vil være vanskelig for dem å stå i vedkommende fagforening, har anledning til å stå som direkte medlemmer. Søknader om slike medlemskap avgjøres av forbundet i hvert enkelt tilfelle.
6. En lønnstaker kan få bi-medlemskap i forbundet under forutsetning av at vedkommende har sin hovedinntekt i en annen bransje og er organisert i et annet LO-forbund. Retningslinjer for avtale om bi-medlemskap vedtas av LOs sekretariat. Dersom et annet LO-forbund ikke er tilsluttet denne ordningen, kan man søke forbundet om bi-medlemskap mot at bekreftelse på at man er organisert i et annet LO-forbund fremlegges.

B. OPPTAK AV FAGFORENINGER OG GRUPPER

1. Alle foreninger av lønnstakere innenfor forbundets virkeområde som erklærer at de vil følge forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter og de vedtak som blir gjort av disse organisasjoner, kan opptas som fagforeninger i forbundet. De må videre forplikte seg til å følge forbundets normalvedtekter for fagforeningene. Vedtak om avvikelser eller tilføyelser til disse normalvedtekter kan ikke gjøres gjeldende uten at de er godkjent av forbundsstyret. Tvist om medlemskap i forbundet blir avgjort av forbundsstyret med adgang til å anke tvisten inn for Landsorganisasjonen.
2. I de tilfeller hvor fagforeningen ikke oppfylder sine oppgaver i henhold til Normalvedtektene for fagforeningene, § 1, har forbundet som oppgave å bringe den organisatoriske virksomhet i orden. Ikke mer enn én fagforening på et sted kan opptas i forbundet uten særskilt godkjenning av forbundsstyret.
3. Spesielle yrkesgrupper hvis medlemmer bor meget spredt, kan danne distriktsfagforeninger eller landsomfattende fagforeninger etter forbundsstyrets godkjenning.

§ 4 HK-klubben og tillitsvalgte

På alle arbeidsplasser med flere medlemmer bør det velges tillitsvalgt og etableres HK-klubb. Det er HK-klubben og tillitsvalgte som skal være organisasjonens instans på arbeidsplassene. Ved fem (5) eller flere medlemmer skal HK-klubb etableres.

Det skal velges et klubbstyre på minst tre (3) medlemmer. Klubbstyret er også tillitsvalgte med det antall avtalene bestemmer. Hvis det er flere HK-klubber i samme bedrift, velges det et felles klubbstyre for å samordne og drøfte felles tiltak. Det felles klubbstyre skal også behandle spørsmål som har betydning for samtlige klubber. Det er ikke anledning å bruke fullmakter.

Klubbene skal, i samarbeid med fagforeningens organer, medvirke til at det drives en aktiv faglig og organisasjonsmessig virksomhet på arbeidsplassene. Det er klubbens oppgave å påse at tariffavtale er opprettet på arbeidsplassen og å ta seg av og søke løst, innenfor avtalenes rammer, de tvister som måtte oppstå mellom klubbens medlemmer og bedriften – om nødvendig med assistanse fra fagforeningen eller forbundet.

HK-klubbene/tillitsvalgte skal aktivt arbeide for at organisasjonsprosenten blir høyest mulig og få gjennomført trekk for fagforeningskontingenten. Klubbene/tillitsvalgte skal bidra til et godt samarbeid med andre LO-organiserte på arbeidsplassen med sikte på å løse felles problemer og skape et godt arbeidsmiljø for alle arbeidstakere.

HK sine lokale klubber kan lage egne vedtekter basert på forbundets- og fagforeningens vedtekter og retningslinjer. Disse må godkjennes av fagforeningen. Lokale vedtekter må ikke være i strid med HK sine vedtekter. Dersom klubben ikke har egne vedtekter er prosedyrene i forbundets vedtekter førende.

§ 5 Forbundets organer, administrasjon og oppbygging

A. FORBUNDETS BESLUTTENDE ORGANER

Disse er:

1. Landsmøtet
2. Representantskapet
3. Forbundsstyret
4. Forbundsstyrets arbeidsutvalg

B. FORBUNDETS RÅD

Disse er:

1. Bransjeråd
2. Ungdomsråd

BRANSJERÅD

Bransjerådene består av representanter fra de landsomfattende avdelinger og regionale bransjegrupper. I regioner der det ikke er opprettet bransjegrupper skal representanter til bransjeråd oppnevnes av regionstyret. De landsomfattende avdelingene velger sine representanter til bransjerådene.

Det enkelte bransjeråd kan i tillegg bestå av representanter fra konsernklubbene etter vedtak i forbundsstyret. Bransjerådene følger de til enhver tid fastlagte retningslinjer vedtatt av forbundsstyret.

Bransjerådet skal ha en rådgivende funksjon overfor forbundsstyret i forbindelse med forbundets tariff- og næringspolitikk. Bransjerådenes arbeidsutvalg møter et samlet forbundsstyre minst en gang årlig for å diskutere tariff- og næringspolitikk.

Forbundsstyret har fullmakt til å opprette, legge ned og endre bransjeråd.

UNGDOMSRÅD

Forbundets ungdomsråd består av ungdomsrådsleder, ett (1) medlem fra

hver av de syv (7) regioner pluss ett (1) medlem fra Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelinger (SLA), i alt ni (9) medlemmer.

Ungdomssekretæren skal være sekretær for ungdomsrådet.

Ungdomsrådet utarbeider selv sine retningslinjer som oversendes forbundsstyret for godkjenning. Retningslinjene skal gjennomgås etter valgmøte.

Ungdomsrådets leder samt 1. og 2. nestleder velges på et årlig valgmøte innen utgangen av juni eller den tidsfrist som forbundsstyret fastsetter. Valgbar som ungdomsrådsleder er ungdomsrådets representanter som er valgt av hver sin region/SLA.

Valgbar som 1. og 2. nestleder er ungdomsrådets representanter som er valgt av hver sin region/SLA.

Leder og nestledere velges for to år, dog ikke slik at alle er på valg samtidig.

§ 6 Landsmøtet

1. Landsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Landsmøtet holdes ordinært hvert fjerde år til tid som fastsettes av forbundsstyret, minst ett (1) år før det avholdes. Melding om tidspunktet skal sendes til fagforeningene, regionene og SLA med foreløpig dagsorden for landsmøtet.
2. Landsmøtet skal bestå av 250 delegater, inklusive representantskapets medlemmer. Regionene og de landsomfattende avdelingene velger de øvrige delegatene til landsmøtet.

De landsomfattende avdelingers representasjon beregnes på samme måte etter deres samlede medlemstall og tilsvarende regionfordelingen.

- a. Regionenes/SLAs representasjon beregnes etter det antall medlemmer som har sitt medlemskap i orden per. 31.12. året før landsmøtet holdes.
  - b. Regioner og SLA kan ikke tildeles mer enn 40 delegater.
  - c. Regionenes/SLAs representantskap velger delegater til landsmøtet. I de regioner hvor det er kun en fagforening kan fagforeningens årsmøte velge regionens delegater til landsmøtet.
3. Skjemaer for fullmakter sendes fra forbundsstyret. De må være fylt ut og sendt inn til forbundet som e-post innen den frist som er satt av forbundsstyret. Fullmaktene skal i tillegg bekreftes pr. e-post av regionkontorleder samt en av regionstyrets medlemmer.

Fullmaktene granskes av en fullmaktskomité valgt av forbundsstyret. Komitéen legger sin innstilling fram for landsmøtet som gjør endelig vedtak om godkjenning av fullmaktene.

4. Regioner/SLA og forbundsstyret har rett til å sette fram forslag for landsmøtet. Forslagene skal være begrunnet og må være kommet inn til forbundsstyret innen den frist som fastsettes av dette.

Forslagsfristen skal meddeles regionene og SLA og fagforeningene samtidig med melding om tidspunktet for landsmøtet (jfr. § 6, punkt 1) og ikke være kortere enn tre (3) måneder. Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte forslag skal sendes fagforeningene og regionene og SLA senest to (2) måneder før landsmøtet.

Medlemmer, klubber, bransjegrupper, ungdomsutvalg og fagforeninger som ønsker å fremme forslag til landsmøtet, sender disse til regionorganisasjonen/SLA innen den tidsfrist den enkelte region/SLA fastsetter.

5. Landsmøtet gjør vedtak om den endelige dagsorden og forretningsorden.
6. Ved avstemning på landsmøtet har hver representant én stemme. Sakene blir avgjort ved stemmeflertall med mindre noe annet er særskilt bestemt (jfr. § 7, punktene 2 og 7). I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.
7. Forbundsstyrets medlemmer har ikke stemmerett ved godkjenning av virksomhetsrapporter.

Ansatte som av forbundsstyret blir innkalt til landsmøtet, har tale- og forslagsrett.

I en eventuell tvist mellom forbundsstyret og representantskapet som blir brakt fram på landsmøtet, har ikke representantskapets medlemmer stemmerett. I slike saker har de bare tale- og forslagsrett.

8. Forbundets kontrollkomité skal være til stede på landsmøtet hvor dens medlemmer har talerett. Kontrollkomitéen har forslagsrett i saker som den er pliktig til å uttale seg om etter vedtektene.
9. Godtgjøring for reiseutlegg, diett og tapt arbeidsfortjeneste i anledning landsmøtet betales av forbundet.

§ 7 Landsmøtets myndighetsområde

LANDSMØTET SKAL:

1. Behandle og gjøre vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte dagsorden. På dagsordenen skal behandling av virksomhetsrapporter og orientering om regnskaper for landsmøteperioden alltid stå.

2. Velge forbundsleder, 1. nestleder og 2. nestleder. Disse er selvskrevne medlemmer av forbundsstyret. Disse tre utgjør forbundsstyrets arbeidsutvalg. Se § 13. Valg av ovennevnte tillitsvalgte foregår ved særskilte valg, for øvrig etter reglene i punkt 7, siste avsnitt.

Ingen er valgbar til forbundsstyrets arbeidsutvalg hvis vedkommende har fylt 65 år ved landsmøtets åpning.

Dersom et medlem av forbundsstyrets arbeidsutvalg fratrer som følge av aldersbestemmelsen, skal vedkommende ha rett til stilling i forbundet fram til gjeldende pensjonsalder.

3. Velge ytterligere ni (9) medlemmer til forbundsstyret, hvorav én (1) fra de landsomfattende avdelinger og to (2) fra den største regionen per utgangen av året før landsmøte. Alle regionene skal være representert.

Til forbundsstyret velges tre (3) varamedlemmer fra den største regionen per utgangen av året før landsmøte. For øvrige medlemmer velges det to (2) varamedlemmer. Varamedlemmene velges i numerisk rekkefølge.

Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelingene (SLA) sidestilles her med regioner.

4. Velge kontrollkomité på tre (3) medlemmer og tre (3) varamedlemmer. Lederen i komitéen skal velges ved et særskilt valg etter de regler som er nevnt i punkt 7, siste avsnitt. Tidligere medlemmer av forbundsstyret, ansatte og tidligere ansatte i forbundet, er ikke valgbar til kontrollkomiteen, før de har hatt en karenstid på én landsmøteperiode.
5. Velge representanter og like mange vararepresentanter i numerisk rekkefølge til Landsorganisasjonens representantskap. Den største regionen skal alltid være representert med én representant.

6. Velge representanter og like mange vararepresentanter i numerisk rekkefølge til Landsorganisasjonens kongress. Den største regionen skal alltid være representert med én representant.
7. Det skal ved valgene tas hensyn til de forskjellige medlemsgrupper og bransjer. Det skal også tilstrebes at medlemmens mangfold gjenspeiles.

Ved valgene kreves absolutt flertall. Har en ikke oppnådd det ved første gangs avstemning, foretas bundne valg mellom de to som har oppnådd det høyeste stemmetall. Får disse to samme stemmetall, skal det foretas loddtrekning.

8. Foreta endringer i vedtektene. Ved vedtektsendringer kreves at mer enn halvparten av de avgitte stemmer har stemt for endringene (absolutt flertall). Benkeforslag om endringer i vedtektene kan ikke tas opp til behandling på landsmøtet uten at det har sammenheng med et forslag som er satt fram på vanlig måte.
9. Avgjøre tvistesporsmål mellom forbundsstyret og representantskapet, mellom disse og de tilsluttede fagforeninger eller mellom fagforeningene innbyrdes, om ikke vedtektene fastsetter noen annen måte å gå fram på.
10. Treffe endelig avgjørelse i saker om utelukkning av fagforeninger og medlemmer.

§ 8 Ekstraordinært landsmøte

1. Ekstraordinært landsmøte kan innkalles av representantskapet når det oppstår særlig viktige og/eller uforutsette situasjoner. Forbundsstyret har plikt til å innkalle til ekstraordinært landsmøte etter vedtak i fem (5) regioners representantskap (Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelingene (SLA) defineres her som en region).

2. Ekstraordinært landsmøte innkalles med minst 15 dagers varsel og kan bare behandle de saker som var årsaken til innkallingen.
3. Om tiden tillater det, velges representanter til det ekstraordinære landsmøtet på samme måte som bestemt i § 6. I motsatt fall møter de som var representanter på siste ordinære landsmøte. Representantskapet avgjør med bindende virkning hvilken framgangsmåte som skal nyttes.

§ 9 Representantskapet

1. Representantskapet består av 47 medlemmer.

Representantskapet har følgende sammensetning:

Forbundsstyret:	14 medlemmer
Regionleder/leder fra SLA:	8 medlemmer
Ungdomsrådet:	8 medlemmer
Bransjerådene:	9 medlemmer
Regionene:	7 medlemmer
HK-klubben:	1 medlem

Bransjerådene velger én (1) representant hver (9 representanter) med tre (3) vararepresentanter i numerisk rekkefølge til representantskapet.

Regionene velger én (1) representant hver utover representasjon gjennom forbundsstyret, regionledere, ungdomsrådet og bransjerådene. Ved valg skal det tas hensyn til at de som velges, er omfattet av tariffavtale.

Når en regionleder er valgt til representantskapet på annen måte, kan nestleder/styremedlem velges. Regionene velger varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

HK-klubben velger også varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

2. Representantskapet kommer sammen til møte så ofte forbundsstyret finner det nødvendig, dog minst én gang hvert år.
3. Møtene i representantskapet ledes av forbundets leder. I lederens fravær ledes møtene av 1. nestleder. I begges fravær ledes møtene av 2. nestleder. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.
4. Godtgjøring for reiseutlegg, diett og tapt arbeidsfortjeneste i anledning representantskapsmøtene betales av forbundet.
5. Ansatte som innkalles av forbundsstyret til møter i representantskapet, har tale- og forslagsrett.

§ 10 Representantskapets myndighetsområde

REPRESENTANTSKAPET SKAL:

1. Behandle forbundets virksomhet i samsvar med § 2.
2. Forbundets regnskaper godkjennes av forbundsstyret og legges fram for representantskapet til orientering.
3. Behandle og vedta hovedretningslinjer for forbundets tariff- og næringspolitikk.
4. Behandle aktuelle samfunnspolitiske spørsmål og evaluere tiltaksplaner og prinsipp- og handlingsprogrammet.
5. Behandle organisasjonspolitiske spørsmål.
6. Foreta konstituering for inneværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte som er valgt i henhold til § 7, punkt 2, er fratruddt.

Foreta suppleringsvalg for inneværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte som er valgt i henhold til § 7, punkt 3, 4 eller 5 er fratrudd.

7. Velge valgkomité til landsmøte bestående av én representant fra hver region, samt én fra de landsomfattende avdelingene.
8. Behandle saker som innankes av medlemmer i forbundsstyret.
9. Behandle andre saker som er ført opp på dagsorden.
10. Fastsette kontingenten samt fordele denne til de fonds som forbundet har opprettet.
11. Representantskapet kan i landsmøteperioden, etter innstilling fra forbundsstyret og anbefaling fra kontrollkomiteen, foreta endringer i vedtektene. Forutsetningen er at vedtektene på grunn av uforutsette hendelser ikke lar seg praktisere.
12. Beslutte regionens geografiske områder.

§ 11 Forbundsstyret

1. Forbundsstyret, som består av 14 medlemmer, har sitt sete i Oslo. Det er vedtaksført når minst åtte (8) av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er forbundslederens stemme avgjørende, jfr. § 13, punkt 1-3.

Den til enhver tid valgte ungdomsrådsleder tiltrer forbundsstyret med alle rettigheter, med 1. og 2. nestleder som vara. Av forbundsstyrets 14 medlemmer velger HK-klubben i HK ett medlem med to (2) varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

2. Ved valg skal forbundsstyremedlemmer og vara være omfattet av tariffavtale. Forbundsstyremedlemmer må være yrkesaktive innenfor forbundets virkeområde og må fratre når de ikke fyller vilkårene. Dersom yrkesaktive forbundsstyremedlemmer mister tariffavtalen kan vedkommende sitte ut landsmøteperioden, såfremt de ikke arbeider utenfor forbundets organisasjonsområde.
3. Forbundsstyret vedtar sin egen møteplan.
4. Til forbundsstyrets møter har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra tre (3) møter etter hverandre eller i løpet av 12 måneder uten at det melder gyldig forfall, skal det utelukkes fra forbundsstyret og første vararepresentant rykker opp som medlem.
5. Ansatte som av arbeidsutvalget blir innkalt til forbundsstyrets møter, har tale- og forslagsrett.
6. Om det er meningsforskjell i forbundsstyret, har mindretallet rett til å innanke følgende saker for representantskapet:
  - a. Utelukking av medlemmer
  - b. Suspensjon av medlemmer av forbundsstyrets arbeidsutvalg
  - c. Anvendelse av forbundets midler
  - d. Tolkningstvister i henhold til § 12, punkt 16

§ 12 Forbundsstyrets myndighetsområde

FORBUNDSSTYRET SKAL:

1. Lede forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, landsmøtets- og representantskapets vedtak.
2. Opprette nye sekretærstillinger og inndra sekretærstillinger.

3. Ansette administrative ledere sentralt, regionkontorledere og sekretærer etter innstilling fra et ansettelsesråd som består av like mange (minst to) medlemmer fra hver av partene.
4. Godkjenne regionenes retningslinjer og budsjetter.
5. Godkjenne etablering av bransjegrupper og -råd.
6. Godkjenne retningslinjer for forbundets bransje- og ungdomsråd.
7. Utarbeide retningslinjer for lønnet tillitsvern som ungdomsrådsleder.
8. Forvalte forbundets midler i samsvar med § 16, punkt 3, og å gi bevilgninger som ikke er fastsatt av landsmøtet.
9. Påse at medlemmene følger de retningslinjer som er trukket opp for forbundets virksomhet.
10. Lede tariffarbeidet slik at det blir i samsvar med forbundets- og Landsorganisasjonens formål og de til enhver tid gjeldende retningslinjer.
11. Følge utviklingen på arbeidsmarkedet og i næringslivet.
12. Innkalle representantskapet og landsmøtet og forberede de saker som skal opp til behandling der.
13. Suspendere landsmøtevalgte i samsvar med § 34.
14. Godkjenne lønns- og arbeidsvilkår for valgte og ansatte.
15. Fastsette det diettregulativ som skal gjelde for forbundets valgte og ansatte, samt i andre tilfeller der forbundet dekker diettutgiftene.

16. Fastsette retningslinjer for behandling og avgjørelse av søknader fra medlemmer om fritak for kontingent (jfr. § 26 A, punkt 3 – andre avsnitt).
17. Behandle og godkjenne regnskap og revisjonsberetning for foregående år.
18. Behandle og foreløpig godkjenne forbundets virksomhetsrapporter.
19. Behandle og godkjenne forbundets budsjetter.
20. Avgjøre tvister om tolkning av forbundets vedtekter.
21. Behandle protokoller fra arbeidsutvalget.
22. Forbundsstyret skal utarbeide årlige tiltaksplaner for gjennomføring av prinsipp- og handlingsprogrammet.
23. Utarbeide rutiner for varsling

§ 13 Forbundsstyrets arbeidsutvalg

1. Forbundsleder har den daglige ledelse av forbundet og har ansvaret for forbundets virksomhet og leder representantskapets og forbundsstyrets møter.
2. I leders fravær ledes forbundet av 1. nestleder. I begges (både leders og 1. nestleders) fravær ledes forbundet av 2. nestleder. Dette gjelder også hvis man er i permisjon eller fratrer stillingen.

Hvis det i perioden skal velges nye medlemmer til AU, skal forslagene diskuteres i regionorganisasjonen og avgjøres på det sentrale representantskapet.

3. For øvrig fordeles ansvarsområdene og arbeidsoppgavene mellom arbeidsutvalgets medlemmer på en hensiktsmessig måte.
4. Ansatte som blir innkalt til møter i arbeidsutvalget, har tale- og forslagsrett.

§ 14 Arbeidsutvalgets myndighetsområde

FORBUNDSSTYRETS ARBEIDSUTVALG SKAL:

1. Behandle saker som ikke er vedtektsfestet under andre besluttende organer, herunder saker delegert av forbundsstyret. Arbeidsutvalget er bare beslutningsdyktig når alle eller minst to av tre er til stede.
2. Bistå fagforeningene, HK-klubbene og arbeidsplassene ved forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår og gi råd om organisasjonsarbeidet.
3. Ansette kontorpersonalet etter innstilling fra et ansettelsesråd som består av like mange (minst to) medlemmer fra hver av partene.

Fastsette lønns- og arbeidsvilkår etter forhandlinger med tillitsvalgte.
4. Representere forbundet som arbeidsgivers representant i forhandlinger med ansattes tillitsvalgte.
5. Behandle/godkjenne opprettelse av konsernklubber i samsvar med fastsatte retningslinjer for disse.
6. Fremlegge virksomhetsrapporter, regnskap og revisjonsberetning for foregående år.
7. Forbundets investeringsutvalg består av arbeidsutvalgets medlemmer (se for øvrig § 16).

§ 15 Regionorganisasjonen

A. REGIONORGANISASJONEN

Forbundet er inndelt i syv (7) regioner. Det er representantskapet som beslutter regionenes geografiske område.

Regionorganisasjonen er en organisatorisk og juridisk del av forbundet.

FORMÅL

Regionene skal samordne og gjennomføre tillitsvalgtopplæring, medlemsorganisering og ungdomsvirksomhet. Videre skal regionorganisasjonen yte bistand og service overfor medlemmer, klubber, fagforeninger og regionale bransjegrupper

B. REGIONORGANISASJONENS BESLUTTENDE ORGANER

Disse er:

1. Representantskapet
2. Regionstyret
3. Regionens arbeidsutvalg

C. REGIONENS RÅD

Disse er:

1. Bransjegrupper
2. Ungdomsutvalg

Referat/protokoller fra regionens råd sendes regionstyret til orientering.

BRANSJEGRUPPER

Regionen skal opprette bransjegrupper i henhold til de bransjegrupperinger forbundsstyret har vedtatt dersom det er grunnlag for det. Bransje-

gruppene følger de til enhver tid overordnede retningslinjer vedtatt av forbundsstyret.

UNGDOMSUTVALG

Regionene skal opprette ungdomsutvalg. Ungdomsutvalget utarbeider selv sine retningslinjer som godkjennes av regionstyret. Valg av ungdomsutvalg skjer på en årlig regional ungdomskonferanse for medlemmer under 35 år. Representantene velges for to (2) år av gangen, dog slik at ikke alle er på valg samtidig. Ungdomsutvalget skal arbeide i tråd med ungdomsrådets ansvarsområde.

D. REGIONORGANISASJONENS OPPBYGGING

REGIONENES REPRESENTANTSKAP

I hver av forbundets regioner skal det være et representantskap. Størrelsen fastsettes av det enkelte representantskap. Fagforeningene skal på sine årsmøter velge representant(er) til regionenes representantskap. Representantskapets medlemmer må være yrkesaktive eller arbeidssøkende innenfor forbundets virkeområde og må fratre når de ikke fyller vilkårene, gjelder dog ikke studentmedlemmer.

Regionenes representantskap fastsetter sine retningslinjer etter vedtak med absolutt flertall, og disse skal godkjennes av forbundsstyret.

Regionenes representantskap velger medlemmer til forbundets representantskap og forbundets ungdomsråd med varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

Møter i regionens representantskap konstituerer seg med møteleder og øvrige funksjonærer.

På møter i regionens representantskap blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene/retningslinjene krever absolutt flertall, avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.

REGIONSTYRE

Representantskapets årsmøte velger et styre. Styrets størrelse avgjøres av representantskapet. Forbundsstyre- og ungdomsrådsmedlemmer skal være en del av styret. De ansatte ved regionskontoret velger én representant til styret. Innen styret skal det velges et arbeidsutvalg.

Alle styremedlemmer og varamedlemmer må være yrkesaktive eller arbeidssøkende innenfor forbundets virkeområde, og skal fortrinnsvis være omfattet av tariffavtale. De må fratre når de ikke fyller vilkårene. Dette gjelder dog ikke studentmedlemmer.

Styret er vedtaksført når flere enn halvparten av medlemmene er til stede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.

REGIONENES BUDSJETT OG REGNSKAPER REGIONENES BUDSJETT

Regionene skal behandle forslag til budsjett med den ramme som framkommer av regionenes forventede kontingentandel. Budsjettet skal godkjennes av forbundsstyret i forbindelse med forbundets budsjettbehandling.

REGIONENES REGNSKAPER

Regionene skal behandle regnskapet. Regnskapet skal innsendes for godkjenning av forbundsstyret i henhold til de frister forbundet setter. Disponering av regionens årsresultat skal godkjennes av forbundsstyret.

§ 16 Hovedkontor, firmategning og forvaltning

1. Forbundet har sitt hovedkontor i Oslo.
2. Forbundsstyret bestemmer hvem som skal forplikte forbundet.
3. Forbundet skal plassere sine midler mot betryggende sikkerhet. Midler kan plasseres i aksjefond eller enkeltaksjer i foretak som

forbundet finner det naturlig å være medeier i. Investeringene skal være i tråd med forbundets etiske retningslinjer og vedtatte politikk.

4. Forbundsstyret skal til enhver tid påse at forbundets formue anbringes slik at nødvendige likvide midler er til stede eller kan skaffes til veie på kort varsel om situasjonen skulle kreve det.
5. Forbundets investeringsutvalg består av arbeidsutvalgets medlemmer.

§ 17 Revisjon og kontroll

1. Revisjon av forbundets regnskaper utføres av statsautorisert revisor eller et revisjonsselskap av statsautoriserte revisorer.
2. I den utstrekning det følger av god revisjonsskikk, skal revisor granske regnskaper og årsoppgjør. Revisor skal følge de instruksjoner og pålegg som gis av Landsorganisasjonen og forbundets organer, såfremt de ikke strider mot lov, vedtekter eller god revisjonsskikk. I den utstrekning revisor finner det forsvarlig etter kravene til god revisjonsskikk, skal revisor bygge sitt arbeid på den interne kontroll.
3. Alle regnskaper skal være undertegnet av forbundets arbeidsutvalg. Protokoll fra kontrollkomitéen og revisjonsberetning vedlegges regnskapene.
4. Revisor eller den revisor utpeker, plikter å være til stede på de møter regnskapene godkjennes.

§ 18 Kontrollkomitéen

1. Kontrollkomitéen er landsmøtets kontrollorgan.
2. Til kontrollkomitéen har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra tre (3) møter uten at det melder gyldig forfall, skal det utelukkes fra kontrollkomitéen, og første vararepresentant rykker opp som medlem.
3. Kontrollkomitéen skal føre tilsyn med forbundets virksomhet og påse at det følger lover og forskrifter, vedtekter og vedtak i forbundets besluttede organer samt vanlig organisasjonsmessig praksis. Det forutsettes at komitéen legger vekt på den økonomiske siden av forbundets virksomhet.
4. Kontrollkomitéen kan til enhver tid forlange seg forelagt forbundets protokoller og dokumenter og kreve at tillitsvalgte og ansatte gir de opplysninger som komitéen mener er nødvendig for at den skal utføre sitt verv.
5. Kontrollkomitéen skal føre protokoll fra sine møter.
6. Kontrollkomitéen avgir sin årsberetning til forbundsstyret.
7. Kontrollkomiteens leder skal delta på forbundsstyrets- og representantskapets møter hvor budsjett, årsrapport og regnskap behandles. For øvrig skal komitéens medlemmer delta på de møter som blir pålagt av forbundsledelsen.

§ 19 Tariffkrav og tariffrevisjoner

1. Setter forbundsstyret fram krav om ny tariffavtale, må kravet godkjennes av Landsorganisasjonens sekretariat på forhånd.
2. Plassoppsigelse kan foretas når Landsorganisasjonens sekretariat har gitt godkjenning etter punkt 1.
3. Fører ikke forhandling eller mekling fram og forbundet vil sette arbeidsstans i verk, må godkjenning fra Landsorganisasjonens sekretariat innhentes.
4. Om en tariffrevisjon omfatter flere forbund eller fag, har forbundet plikt til å overlate ledelsen av forhandlingene til et forhandlingsutvalg i samsvar med Landsorganisasjonens vedtektsbestemmelser som omhandler tariffkrav og tariffrevisjoner.
5. Ved endringer i medlemskap knyttet til denne bestemmelsen vises det til normalvedtektenes § 2.

§ 20 Avstemning over tarifforslag

1. Tarifforslag skal forelegges de medlemmer det gjelder til avstemning og på en slik måte at avstemningsresultatet gir et best mulig uttrykk for medlemmenes oppfatning. Omfatter en tariffrevisjon flere overenskomster, skal avstemningene skje separat for hver overenskomst.
2. Har flertallet av de medlemmer som tarifforslaget gjelder stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot, er det forkastet.
3. Blir ikke vilkårene i punkt 2 fylt, er avstemningen ikke bindende med mindre 2/3 eller mer av de medlemmer tarifforslaget gjelder har deltatt i avstemningen.

4. Har mindre enn 2/3 tatt del i avstemningen og vilkåret etter punkt 2 ikke er fylt, sender forbundsstyret melding om avstemningen med innstilling til Landsorganisasjonens sekretariat om forslaget bør vedtas eller forkastes.
5. Omfatter en tariffrevisjon også andre forbund, vises det til Landsorganisasjonens vedtektsbestemmelser som omhandler avstemning over tarifforslag.

§ 21 Arbeidsstans

1. Når samtykke til å iverksette arbeidsstans foreligger eller lockout er varslet, velger alle fagforeninger som berøres av arbeidsstansen, sammen med regionskontoret/hovedkontoret en streike- eller lockoutkomité.
2. Så lenge arbeidsstansen varer, må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av arbeidsstansen eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Tar medlemmene annet arbeid, må de gi melding om det til regionen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid, faller stønaden bort.
3. Bare de medlemmer som interesselvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsettelse av arbeidsstansen.
4. Ved alle avstemninger følges reglene i § 20 i disse vedtekter og forøvrig avstemningsreglene i fagforeningens Normalvedtekter § 9.

§ 22 Stønad under arbeidsstans

1. Arbeidsstans satt i verk på den måten som er fastsatt i disse vedtekter, gir alle medlemmene som omfattes av arbeidsstans, rett til stønad etter satser fastsatt av forbundsstyret. Stønaden skal gjennomgås årlig.
2. Stønad betales fra og med første streikedag, også for søn- og helligdager som faller i tidsrommet av en konflikt.
3. Medlemmer som var syke da arbeidsstansen ble satt i verk, har krav på stønad fra den dagen de ble friskmeldte mot å legge fram legeattest om det. Medlemmer som var utskrevet til militærtjeneste da arbeidsstansen ble satt i verk, får stønad fra den dag de ble dimittert.
4. Ingen har krav på streikestøtte dersom de nekter å delta i de oppgaver som streikekomitéen pålegger dem.
5. Hvis særlige hensyn taler for å gjøre unntak fra reglene i punkt 4, har forbundsstyret adgang til å treffe avgjørelse i hvert enkelt tilfelle.

§ 23 Særorganisasjoner etc.

Ingen særorganisasjoner, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonens.

§ 24 Kontingent og forsikringsandel

1. Representantskapet fastsetter kontingenten og fordeling av den. Til fremme av forbundets formål skal fagforeningene/regionene innbetale andel av hvert medlems kontingent til forbundet.

2. I henhold til normalvedtektene for fagforeningene § 4 vedtar fagforeningene/ regionene selv størrelsen av den kontingent medlemmene skal betale, men det er representantskapet som fastsetter den minste kontingentsats medlemmene skal betale til fagforeningene/ regionene.
3. Medlemmer i lønnet arbeid betaler kontingent fastlagt i prosent og forsikringsandel. Forsikringsandelen skal dekke forbundets totale premie til de til enhver tid vedtatte kollektive LOfavør-produkter. Endringer i forsikringsandel skjer ved endringer i premien til det forsikringsselskap Handel og Kontor i Norge til enhver tid har forsikringsavtale med. Prosentkontingenten beregnes av den enkeltes brutto inntekt.
4. Lærlinger i bedrifter innenfor forbundets organisasjonsområde tilbys et lærlingemedlemskap med samme rettigheter som ordinære medlemmer. Kontingenten fastsettes av representantskapet, men skal til enhver tid minst tilsvare forsikringsandelen.
5. Medlemmer som må avslutte et ansettelsesforhold og får sluttpakke fra arbeidsgiver, betaler ordinær prosentkontingent og forsikringsandel for de antall måneder sluttpakken er beregnet å dekke.

Får medlemmet ny jobb i perioden sluttpakken dekker, skal den nye lønnen legges til grunn for kontingentbetaling, og kontingentbetaling av sluttpakke avsluttes.
6. Hvis ekstraordinære forhold gjør det nødvendig, kan forbundsstyret utligne ekstrakontingent.

§ 25 Innbetaling av kontingent og forsikringsandel

1. Medlemmene skal betale kontingent og forsikringsandel innen utgangen av hver løpende måned.
2. Medlemmer som skylder for mer enn 1 måned utover betalingsmånedet (se punkt 1), har tapt de medlemsrettigheter som er fastsatt i forbundets og fagforeningenes vedtekter inntil restansen er dekket. Om det i spesielle tilfelle inngås avtale om betalingen av restanse, trer rettighetene først i kraft igjen når innbetalingen er à jour (se Normalvedtekter for fagforeningene § 4).
3. Forbundet inngår trekkavtale med medlemmers arbeidsgivere om at trukket fagforeningskontingent skal sendes direkte til forbundet som forestår fordelingen. Dette er en del av tariffavtalene.
4. Kontingent betales for årets 12 måneder.
5. Ekstrakontingent skal innbetales til de tider som er fastsatt av forbundsstyret.

§ 26 Fritak for kontingent og forsikringsandel

A. KONTINGENT

1. Pensjonister og uføre som ikke er i lønnet arbeid, gis fritak for kontingent ved å fremlegge bekreftelse på pensjonsforholdet.

Pensjonister og uføre som har arbeidsinntekt, betaler kontingent av arbeidsinntekten. Dersom arbeidsinntekten er under 1G, betales ikke kontingent.

Dersom man er delvis ufør og er i arbeid, betales kontingenten av arbeidsinntekten.

2. Medlemmer som fritas etter ovennevnte bestemmelser, må ha vært sammenhengende medlem av LO-forbund og betalt kontingent i ett (1) år. De som ikke fyller disse vilkår, betaler kontingent av brutto ytelser til de fyller krav til medlemskapets lengde.
3. Medlemmer med 40 års medlemskap som ikke er i lønnet arbeid, gis fritak for kontingent.

Medlemmer som er permittert, arbeidsledige eller på arbeidsavklaringspenger (AAP), gis fritak for kontingent.

Dersom man delvis er på AAP og har arbeidsinntekt, skal det betales kontingent av den inntekten man har.

B. FORSIKRINGSANDEL

1. Medlemmer fritas for forsikringsandel ved fylte 75 år, eller ved 40 års sammenhengende medlemskap i LO-forbund og ikke er i lønnet arbeid.

Medlemmer som fritas, må fremlegge bekreftelse på pensjonsforholdet og sluttattest fra arbeidsgiver.

2. For medlemmer som er fritatt for de til enhver tid gjeldende obligatoriske kollektive LOfavør-forsikringer, dekker forbundet premien. Forbundet dekker ikke LOfavør innboforsikring for de som reserverte seg fra ordningen.
3. Individuelle LOfavør-forsikringer dekkes av medlemmet.

§ 27 Overflytting av medlemskap

1. Medlemmer kan overflyttes fra en fagforening innen forbundet til en annen og fra et forbund innen Landsorganisasjonen til et annet. I slike tilfelle må medlemmet fylle de vilkår Landsorganisasjonens vedtekter fastsetter om overflytting.
2. Fra annet forbund må bekreftelse av medlemskapets lengde i det gamle forbundet sendes regionskontoret sammen med meldingen.
3. Ved overføring får medlemmer straks alle rettigheter i forbundet i forhold til varighet av medlemskap i tidligere forbund.

§ 28 Medlemmer fra utenlandske forbund

1. Medlemmer fra utenlandske forbund som forbundet har gjensidig overenskomst med, opptas i forbundet med fulle rettigheter regnet fra den tiden medlemmet ble organisert om vilkårene ellers er til stede.
2. For utenlandsk lønnstaker som blir overflyttet til forbundet, skal det utskrives nytt medlemsbevis.

§ 29 Medlemsforhold ved opphold i utlandet

1. Medlemmer som reiser ut av landet for minst 6 måneder, kan søke forbundet om å betale forsikringsandel. I den tid forsikringsandel betales, opprettholdes rettighetene i de til enhver tid gjeldende kollektive LOfavør-produktene. Øvrige rettigheter er satt ut av kraft (se for øvrig forsikringsvilkårene).
2. Når medlemmet vender tilbake til Norge, får det tilbake alle de

rettigheter i forbundet som det hadde da det reiste utenlands. Disse rettigheter trer i kraft samme dag som ordinær kontingentinnbetaling begynner.

3. Alle søknader om medlemskap ved utenlandsopphold som nevnt i punkt 1, avgjøres av forbundet. Klage på avgjørelse avgjøres av arbeidsutvalget.

§ 30 Streikefond

1. Forbundet plikter å opparbeide et streikefond som svarer til minst kr. 3.500,- per yrkesaktive medlem omfattet av tariffavtale.
2. Streikefondets midler skal anbringes slik at de hurtig kan disponeres når situasjonen krever det.

§ 31 Uravstemning over forslag som ikke gjelder tarifforslag

1. Forbundsstyret kan gjøre vedtak om uravstemning i viktige saker. Forbundsstyret avgjør etter hvilke retningslinjer uravstemningen skal foregå.
2. Avstemningen kan holdes blant alle fagforeninger eller blant bestemte fagforeninger.
3. Avstemningen skal være hemmelig og ordnes slik at alle medlemmer kan avgi stemme.
4. Har flertallet av de avgitte stemmer stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet av de avgitte stemmer stemt mot forslaget, er det forkastet.

§ 32 Utelukking av fagforeninger og enkeltmedlemmer

1. Fagforeninger som setter seg utover forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter eller vedtak i samsvar med disse, kan utelukkes fra medlemskap etter vedtak av forbundsstyret. Slikt vedtak kan innen en måned etter at fagforeningen har fått skriftlig melding om det, påankes til representantskapet
2. Enkeltmedlemmer kan utelukkes etter vedtak av forbundsstyret. Slikt vedtak kan innen en måned etter at medlemmet har fått skriftlig melding om det, påankes til representantskapet.

§ 33 Utmelding og oppløsning av fagforening

1. Utmelding av forbundet kan bare skje når forslag om det vedtas på ordinært årsmøte med 2/3 flertall av fagforeningens medlemstall. Bare den som har vært medlem og betalt kontingent i 12 måneder til og med den måneden årsmøtet holdes, har stemmerett. Avstemningen skal skje under forbundets kontroll.

I tilfelle utmelding vedtas i samsvar med det som er nevnt ovenfor, kan medlemskapet i forbundet sies opp med 6 måneders varsel, men forbundet har i mellomtiden rett til å avholde ny avstemning blant medlemmene ved innkalling til ekstraordinært årsmøte, hvor avstemningen foregår etter samme regler og på samme måte som nevnt ovenfor.

Fagforeninger som trer ut av forbundet og medlemmer av slike fagforeninger har ikke rett til å få tilbakebetalt midler. De har heller ikke noe som helst krav på forbundets understøttelse. Fortsetter noen som direkte medlemmer, beholdes de opparbeidede rettigheter såfremt ingen andre bestemmelser i vedtektene er til hinder for det.

2. Om en fagforening oppløses, avsettes dens midler på egen konto i regionen, og disse midler tilfaller regionen hvis det ikke stiftes fagforening igjen på stedet innen tre (3) år.
3. Ved sammenslåing av fagforeninger overføres alle midler og eierdeler til den nye fagforeningen.

§ 34 Suspensjon av landsmøtevalgte

Landsmøtevalgte kan suspenderes fra sine tillitsverv av forbundsstyret. For fastlønte kan suspensjon skje med tap eller bibehold av lønn. Vedtaket om suspensjon må legges fram for landsmøtet til endelig avgjørelse. Den suspenderte har i slikt tilfelle talerett på landsmøte.

§ 35 Forskjellige bestemmelser

Fagforeninger som har feriehjem, understøttelseskasser eller andre fonds må avpasse lover og statutter for sine institusjoner i overensstemmelse med forbundets vedtekter, og de er ikke gyldige uten forbundsstyrets godkjenning. Forbundsstyrets avgjørelse kan innankes for landsmøtet.

§ 36 Avgjørelse av tvister

Tolkning av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistesporsmål som ikke direkte er løst i vedtektene.

§ 37 Oppløsning

Forbundet kan ikke oppløses så lenge to (2) regioners representantskap vil opprettholde det.

§ 38 Ikrafttreden

Disse vedtekter trer i kraft fra 25. september 2024.

Om endring av vedtektene, se § 7, punkt 8.

Normalvedtekter for fagforeningene

(Se § 3 B, punkt 1 i forbundets vedtekter)

_____ Handel og Kontor er en fagforening av Handel og Kontor i Norge og en sammenslutning av lønnstakere innenfor forbundets organisasjonsområde i sitt geografiske område.

§ 1 Oppgaver

Fagforeningene skal ved koordinering og aktivitetsskaping fremme og samordne medlemmenes organisasjonsmessige, yrkesmessige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser. Fagforeningen har som oppgaver:

1. Å arbeide for det formål og etter de retningslinjer og synspunkter som går fram av vedtektene for Handel og Kontor i Norge og av vedtektene for Landsorganisasjonen i Norge.
2. Å søke å organisere alle lønnstakere, enkeltpersonforetak uten egne ansatte og personer under utdanning som kommer inn under forbundets organisasjonsområde.
3. Å arbeide for medlemmenes faglige og organisasjonsmessige oppgaver og interesser gjennom motivering og opplysningsarbeid.
4. Å opprette ungdomsutvalg og påse at den arbeider etter bestemmelser fastsatt av forbundsstyret. Der det er mest hensiktsmessig kan flere fagforeninger gå sammen å ha et felles ungdomsutvalg.
5. Å behandle spørsmål om opptak eller utelukking av medlemmer.
6. Å slutte seg til LOs lokalorganisasjoner på stedet.

§ 2 Medlemskap

1. Med de unntak som er nevnt i forbundets vedtekter § 3 A, punkt 2, kan følgende grupper bli medlemmer i fagforeningen: lønnstakere som godtgjør at de har arbeide i en av yrkesgruppene som hører inn under forbundets organisasjonsområde, personer under utdanning og arbeidsledige som søker jobb innen forbundets virkeområde.
2. Vilkårene for medlemskap er for øvrig at medlemmet godtar fagforeningens, forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter og vedtak i samsvar med disse.
3. Om en gir uriktige opplysninger eller unnlater å gi opplysninger av betydning for medlemskapet når en blir tatt inn som medlem, og på den måten villeder fagforeningen, kan medlemskapet bli omgjort uten at en har krav på å få tilbake kontingent og avgift som er betalt. Før omgjøring av slikt medlemskap skjer, må vedkommende få anledning til å forklare seg.
4. Blir det strid om et medlem har rett til å bli tatt opp eller bli stående i fagforeningen, treffer medlemsmøtet avgjørelse i saken. Avgjørelsen kan påklages til forbundsstyret.
5. Streike- eller blokadebrytere kan under ingen omstendigheter bli medlemmer før vedkommende har ordnet sitt mellomværende med det forbund som saken hører inn under, og det foreligger særskilt vedtak fra forbundsstyret jfr. forbundets vedtekter §3 punkt 2b.
6. Utmelding må være skriftlig. Når krav om opprettelse av ny tariffavtale er reist og saken er under arbeid, kan utmelding fra medlemmer som omfattes av kravet, ikke godkjennes. Det samme gjelder når det er meldt plassoppsigelse til riksmekleren eller anmodning om sympatistreik er besluttet.

§ 3 Innmelding

Medlemmet skal betale kontingent og forsikringsandel fra og med innmeldingsmåneden. Ved trekk av kontingenten i lønn skal kontingenten og forsikringsandelen trekkes i første avlønning etter at innmelding er mottatt med egen underskrift, elektronisk signering eller overføringsbevis fra andre LO-forbund. Medlemmet skal straks gis rettigheter i de til enhver tid gjeldende kollektive LOfavør-produkter.

§ 4 Medlemskontingent

1. Fagforeningen årsmøte vedtar selv størrelsen av den kontingent som dens medlemmer skal betale, men den kan ikke være lavere enn den minste kontingentsats som representantskapet til enhver tid har fastsatt.
2. Medlemmer skal betale kontingent og forsikringsandel innen utgangen av hver løpende måned. Tillitsvalgte på arbeidsplassene skal være behjelpelige med at alle medlemmer får ordnet sin kontingent og forsikringsandel slik at ikke medlemmets rettigheter går tapt.

§ 5 Årsmøte og medlemsmøter

1. Ordinært årsmøte holdes innen utgangen av mars. Årsmøtet kunngjøres med minst 14 dagers varsel. Dagsorden skal gå fram av kunngjøringen. Andre saker enn dem som er ført opp, kan ikke tas opp til behandling. På årsmøtet skal det foretas valg og behandling av regnskap og årsberetning, og dette skal sendes regionskontoret umiddelbart etter årsmøte.
2. Fagforeningens årsmøte konstituerer seg med møteleder og øvrige funksjonærer.

På fagforeningens årsmøte blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene krever absolutt flertall, avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.

3. Valg av styre foretas på hvert årsmøte. Leder, nestleder, kasserer og sekretær velges ved særskilt valg. Disse kan velges for to (2) år av gangen, dog slik at ikke alle er på valg samtidig. Første gang avgjøres funksjonstiden ved loddtrekning.

Der det ikke er ungdomsutvalg velges det en ungdomsrepresentant blant medlemmer under 35 år. Denne tiltrer med alle rettigheter. Fagforeningen skal på sitt årsmøte hvert annet år velge representant(er) til regionens representantskap.

Har fagforeningen tillitsvalgt(e) som er fastlønnet(e), skal funksjonstiden være inntil to (2) år. For å bli valgt må en ha absolutt flertall. Oppnås ikke dette ved første gangs avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har fått flest stemmer.

4. Velge kontrollkomité på tre (3) medlemmer og tre (3) varamedlemmer. Lederen i komiteén skal velges ved et særskilt valg. Det skal ved valgene tas hensyn til de forskjellige medlemsgrupper og bransjer. Tidligere medlemmer av styret og tidligere ansatte i forbundet, er ikke valgbare til kontrollkomiteen, før de har hatt en karantenetid på to (2) år. Alternativt kan fagforeningene i en region velge en felles kontrollkomité. Det skal da tas hensyn til at alle fagforeninger er representert i komiteen.
5. Et medlem bør ta på seg tillitsverv som fagforeningen eller forbundet velger det til.
6. Medlemmer som ønsker saker tatt opp i medlemsmøte eller årsmøte, skal sende forslag om det til styret. Forslag som ikke er kommet innen én (1) uke før medlemsmøtet eller årsmøtet holdes, kan ikke forlanges behandlet før på det etterfølgende møte.

7. Ekstraordinært årsmøte skal innkalles når styret eller minst 25 prosent av medlemmene forlanger det. Forbundsstyret kan også forlange innkalt til ekstraordinært årsmøte. På det ekstraordinære årsmøtet kan bare behandles saker som har vært foranledning til innkallingen. Slikt årsmøte innkalles med minst to (2) dagers varsel.
8. Fagforeningens styre innkaller til medlemsmøte og bestemmer møtets dagsorden. Forslag som er kommet inn fra medlemmer i samsvar med punkt 7 i denne paragraf, skal føres opp på dagsordenen.
9. På ordinært og ekstraordinært årsmøte samt medlemsmøter blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene krever absolutt flertall, avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.
10. Kun medlemmer som er yrkesaktive eller arbeidssøkende innenfor forbundets virkeområde er valgbare til fagforeningsstyret. Disse må fratre når de ikke fyller vilkårene, gjelder dog ikke studentmedlemmer.
11. Skriftlig avstemning skal foretas når 1/5 av de som har møtt fram, krever det med mindre annet er bestemt (jfr. punkt 10).

§ 6 Styret

1. Fagforeningens styre skal i alminnelighet bestå av minst 5 – høyst 9 – medlemmer med minst 3 vararepresentanter. Leder av ungdomsutvalget/ungdomsrepresentant er også medlem av fagforeningsstyret med alle rettigheter.
2. Styret er vedtaksført når over halvparten av medlemmene er til stede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.

3. Styret leder fagforeningen i samsvar med vedtektene, landsmøtets og årsmøtets vedtak.
4. Lederen har den daglige ledelse av fagforeningen.
5. Nestlederen skal fungere som leder dersom denne har forfall.
6. Sekretæren fører møteprotokoller og besørger korrespondansen i samråd med lederen.
7. Kasserer må til enhver tid ha oversikt over fagforeningens økonomiske stilling, og følge opp regnskap og budsjett sammen med leder. HK i Norge har ansvaret for regnskapsføringen i fagforeningene, i regionene og SLA.
8. Styret har til enhver tid rett til å kreve lagt fram for seg regnskapene. Forbundsstyret kan videre kreve at regnskapene gjennomgås av representanter fra forbundet.
9. Uteblir et styremedlem fra tre (3) møter etter hverandre eller i løpet av årsmøteperioden uten å melde forfall, skal det utelukkes som styremedlem og første vararepresentant rykker opp som fast medlem.

§ 7 Ungdomsutvalg

Innenfor den enkelte fagforening skal det opprettes ungdomsutvalg. Ungdomsutvalget velger selv styre. Ungdomsutvalgets leder tiltrer fagforeningens styre, med alle rettigheter. Flere fagforeninger kan, om det er ønskelig, opprette felles ungdomsutvalg. Der det ikke er ungdomsutvalg velger årsmøtet ungdomsrepresentant blant medlemmer under 35 år.

§ 8 Stedsutvalg

Innenfor den enkelte fagforening kan det opprettes stedsutvalg dersom fagforeningen anser dette som formålstjenlig. Dette forankres med bestemmelser i særvedtektene.

§ 9 Kontrollkomite og revisjon

1. Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med fagforeningens virksomhet og påse at de følger lover, forskrifter, vedtekter og vedtak i forbundets besluttede organer, samt vanlig organisasjonsmessig praksis.

Kontrollkomiteen har i særlig oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort, er i samsvar med fagforeningens vedtekter og vedtak. Ved behov skal komiteen samarbeide med revisor og innkalle revisor til sine møter.

Kontrollkomiteen fører protokoll fra sine møter og leverer årsberetning til fagforeningens årsmøte.

Får komiteen kjennskap til betydelige forsømmelser, feil eller misligheter av større betydning eller rekkevidde, plikter komiteen å ta dette opp med fagforeningsstyret og/eller forbundets kontrollkomite snarest.

Komiteen har taushetsplikt om alle forhold som omhandler sensitive personopplysninger de blir kjent med gjennom sitt arbeid. Taushetsplikten gjelder dog ikke overfor fagforeningsstyret og/eller forbundets kontrollkomite.

2. Revisjon av fagforeningenes regnskap utføres av statsautorisert revisor.

Regnskapet skal være undertegnet av leder og nestleder. Protokoll fra kontrollkomiteen og revisjonsberetning vedlegges regnskapet.

§ 10 Tariffkrav, tariffrevisjoner, plassoppsigelser

Ved fremme av tariffkrav, gjennomføring av tariffrevisjoner, plassoppsigelser og arbeidsstans følger fagforeningen de bestemmelser som er fastsatt i forbundets vedtekter § 19.

§ 11 Avstemningsregler

1. Rett til å delta i avstemningen om ny tariffavtale har alle medlemmer ved bedrifter som tariffavtalen gjelder for.
2. Alle stemmeberettigede medlemmer har stemmeplikt.
3. Forbundet beslutter om det i den enkelte avstemning er hensiktsmessig å avholde avstemning på papir og/eller elektronisk.
4. Ved avstemning over ny tariffavtale angir forbundet tydelig stemmefrist og hvor stemmesedler sendes. Stemmesedler forsegles av styret eller stemmestyret i klubben før innsendelse.
5. Klubben/den tillitsvalgte har ansvaret for at uravstemning blir gjennomført blant medlemmene på bedriften og at stemmene er forbundet i hende innen fristens utløp.
6. Forbundet foretar deretter opptelling av stemmer avgitt elektronisk og på papir. Resultatet skal ikke i noen form offentliggjøres før forbundet har gjort vedtak om det.
7. Når avstemning foregår både på papir og elektronisk, og det avgis

både elektronisk stemme og papirstemme fra samme medlem, regnes elektronisk stemme som tellende stemme.

8. Foregår avstemning over flere elektroniske medier på samme tid, regnes siste avgitte stemme som tellende stemme.
9. Medlemmer som under arbeidsstans uten gyldig grunn lar være å stemme over forslag til ny overenskomst, mister retten til fortsatt stønad. Tvister om denne bestemmelse avgjøres av forbundsstyret.
10. Forøvrig gjelder § 20 i forbundets vedtekter.
11. Blir det tvist mellom en region og forbundet om bruken av avstemningsreglene, avgjør Landsorganisasjonens sekretariat tvisten. Unntatt herfra er bestemmelsene i punkt 6, 2. setning i denne paragraf.

§ 12 Arbeidsstans

1. Fagforeningen kan ikke på egen hånd iverksette arbeidsstans.
2. Om forbundet har vedtatt å sette arbeidsstans i verk eller en lockout er varslet, velger alle fagforeninger/regioner som berøres av arbeidsstansen, en streike- eller lockoutnemnd. Regionen fordeler konfliktstønadene og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.
3. Så lenge arbeidsstansen varer, må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av stansen, eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Den som gjør det, er blokade- eller streikebryter. Melding om det sendes straks til forbundsstyret.
4. Forbundsstyret treffer avgjørelse i hvert enkelt tilfelle om navnene på streike- og blokadebrytere skal offentliggjøres.

5. Tar medlemmene annet arbeid, må de gi melding om det til fagforeningen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid, faller stønaden under arbeidsstansen bort.
6. Ingen fagorganisert må søke arbeid etter endt lovlig streik eller lockout før alle medlemmer ved bedriften som var med i arbeidsstansen, har fått igjen arbeidet sitt. Den som tar arbeid i strid med dette, rammes av bestemmelsene i punkt 3 i denne paragraf. I særlige tilfeller kan forbundsstyret gjøre unntak.
7. Bare de medlemmer som interessetvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsetting av en arbeidsstans.
8. Ved alle avstemninger følges reglene i § 9 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i forbundets vedtekter § 20.

§ 13 Fagforeningens plikter overfor forbundet og Landsorganisasjonen

1. Fagforeningens vedtekter må ikke inneholde noe som strider mot forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter, formål eller lovlige vedtak.
2. Ingen særorganisasjoner, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innenfor fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonens.

§ 14 Utelukking av medlemmer

1. Om noen har opptrådt som streike- eller blokadebryter, skal vedkommende straks utelukkes som medlem av fagforeningen.

2. Medlem som handler i strid med fagforeningens, forbundets eller Landsorganisasjonens vedtekter, kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte med 2/3 flertall.
3. Medlemmer som handler uhederlig eller ukollegialt, kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte med 2/3 flertall. I stedet for utelukkelse kan på samme måte gjøres vedtak om suspensjon for kortere eller lengre tid. Suspenderte medlemmer må i den tid de er suspendert betale kontingent, men de har ikke høve til å delta i fagforeningens møter og har ingen rettigheter i forbundet i den tid suspensjonen varer.
4. Om en slik sak som er nevnt i punktene 1, 2 og 3 står på dagsorden, har styret i fagforeningen plikt til å varsle vedkommende slik at medlemmet kan være til stede på møtet og forsvare seg.
5. Den som blir utelukket etter dette vedtak, kan klage til forbundsstyret som tar endelig avgjørelse. Slik klage må være kommet til forbundsstyret innen 2 måneder etter at vedtaket er gjort. Den har ikke oppsettende virkning.
6. Utelukking av medlemskap fører alltid med seg at medlemmet mister alle tillitsverv i fagbevegelsen og kan heller ikke delta i fagforeningsmøter.

§ 15 Suspensjon fra tillitsverv

1. Såfremt et medlem av styret gjør seg skyldig i straffbar eller ukollegial handling, kan styret suspendere vedkommende fra tillitsvervet.
2. Slik suspensjon skal straks innberettes til forbundsstyret til godkjenning inntil medlemsmøte blir holdt.

3. Godkjenner forbundsstyret suspensjonen, velger styret i mellomtiden, inntil medlemsmøte kan holdes, en av styrets medlemmer til å utføre de plikter som den suspenderte hadde.
4. Saken forelegges på første medlemsmøte til behandling. Til dette møtet skal den suspenderte innkalles og gis anledning til å gjøre rede for seg.
5. Blir suspensjonen fra tillitsvervet stadfestet på medlemsmøtet, foretar også dette medlemsmøte valg av ny tillitsvalgt i stedet for den suspenderte.
6. Har den suspenderte full lønn som tillitsvalgt, kan suspensjonen skje med eller uten opprettholdelse av lønnen.
7. Den suspenderte kan innen 1 måned etter at vedkommende har fått varsel om suspensjonen påklage denne til forbundsstyret, som kan pålegge fagforeningen å holde medlemsmøte til behandling av saken.
8. Når suspensjonssaker er endelig avgjort, kan fagforeningen ta opp spørsmålet om utelukking av den suspenderte.

§ 16 Utmelding og oppløsning av fagforeningen

1. Utmelding av forbundet kan bare skje når forslag om det vedtas på ordinært årsmøte med 2/3 flertall av fagforeningens medlemstall. Bare den som har vært medlem og betalt kontingent i 12 måneder til og med den måneden årsmøtet holdes, har stemmerett.

Avstemningen skal skje under forbundets kontroll. I tilfelle utmeldelse vedtas i samsvar med det som er nevnt foran kan medlemskapet i forbundet sies opp med seks (6) måneders varsel, men forbundet kan i mellomtiden kreve avholdt ny avstemning blant medlemmene

ved innkalling til ekstraordinært årsmøte, hvor avstemningen foregår etter samme regler og på samme måte som nevnt ovenfor.

Fagforeninger som trer ut av forbundet og medlemmer av slike fagforeninger, har ikke rett til å få tilbakebetalt midler. De har heller ikke noe som helst krav på forbundets understøttelse. Fortsetter noen som direkte medlemmer, beholdes de opparbeidede rettigheter så-
framt ingen andre bestemmelser i vedtektene er til hinder for det.

2. Fagforeningen kan ikke oppløses uten forbundsstyrets godkjenning. Om fagforeningen oppløses, tilfaller alltid fagforeningens aktiva forbundskassen om ikke forbundsstyret gjør vedtak om noe annet. Dette gjelder ikke i de tilfeller hvor oppløsningen kun gjelder direkte sammenslåing med andre fagforeninger innen samme forbund.

§ 17 Tolkning av disse vedtekter

Tolkning av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås, kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistesporsmål som ikke direkte er løst, i vedtektene.

§ 18 Særvedtekter

Om fagforeningen finner det nødvendig, har den rett til å gjøre vedtak om tillegg til disse vedtekter for sin lokale virksomhet. De skal legges fram for forbundsstyret og godkjennes av det.

§ 19 Ikrafttreden

Disse vedtekter trer i kraft fra 25. september 2024.

KONTAKT OSS

HK Norge

Torggata 12, 6. etasje

0181 Oslo

E-post: post@hk.no

Telefon: +47 23 06 11 80

Orgnr: 939798617

www.hk.no